

tion-roman», konstaterer Hegge, der general Fergstad er identisk med Fleischer, hvis mors pikenavn var Fergstad. Fleischer, alias Fergstad, «som ble helt under kampene om Narvik», og som «i skuffelsen over at han ikke ble forsvarssjef, tok sitt eget liv».

Vet Hegge dette? Var det så overforenklet rett frem? Eggen lar Fergstad begå selvmordet 10. juni 1940, dagen da Norge kapitulerte betingelsesløst. Straks oberst Ljungberg, Fleischers yrkesbror, var blitt erstattet av Oscar Torp, kvittet eksil-regjeringen seg med en brysom refser, sogar bokført som militær fascist. Regjeringens vikarierende motiv var at Fleischer ikke kunne samarbeide med britene.

Boken går ikke inn på samarbeidsproblemer i Storbritannia. Eggen legger derimot ikke skjul på at Fleischer var lite imponert, og med rette, over briterens opptreden i Nord-Norge. Eggen tar leseren gjennom et politisk-militært minefelt som faghistorikerne hittil ikke har fremstilt tilfredsstillende.

Eggen prøver nye innfallsvinkler, ikke minst er han nådeløs i sitt syn på kollega Ruge – i boken «Claes Sillén», etter den svenskfødte morens pikenavn, af Sillén – og regjeringen, som kom til Nord-Norge etter nederlaget i sør, og Ruges og regjeringens demokratiske skinnhellighet. Jeg, som erfarte hærordningen av 1933 i praksis, med den såkalte forutseende utenriksledelse, selve fundamentet og forutsetningen for at ordningen kunne virke, er ikke sikker på at Hegge forstår og fatter hva som hendte før, rundt og etter 9. april, slik han prøver å gi boken nådestøt gjennom sin kritikk.

Jeg er fristet til å tro at Hegge bare kjenner dette kapitlet av vår samtids-historie gjennom forskjønnende briller av den seierherre-versjon vi fortsatt lever med. Når jeg, aktiv deltager, fagoffiser og attpåtil med historikerkompetanse, snakker med etterkrigsgenerasjoner om Norges krig, kjenner jeg meg knapt igjen – og de tror jeg er helt på jordet. Derfor finner jeg det beklagelig at Hegge er så hard i sin dom; han bidrar derved til ytterligere forsinkelse av en revisjon som har vært påkrevet lenge.

Jeg finner mye interessant og tankevekkende stoff i boken, som jeg håper bl.a. kan bidra til debatt om hvorfor eksil-regjeringen hentet den ukjente major Hansteen. Han lot seg beordre fordi han ikke hadde deltatt i 1940, hel-

ler ikke hadde han undertegnet offisersæresordet ved kapitulasjonen, i motsetning til mer aktuelle kandidater, som sa nei nettopp fordi de var forpliktet gjennom sitt æresord. Av andre kjernepunkter som er behandlet, nevner jeg summarisk: kapitulasjonen, Ruges minimale betydning for krigen i nord, briterens rolle og innsats samme sted – for ikke å overse den ikke-nøytrale nøytralitetspolitikken vår, mobiliseringsordningen m.m., som kanskje ikke er spesielt omtalt av Eggen, men som implisitt hører med.

Det var ellers Fleischer som hadde tillit hjemme, slett ikke London-regjeringen – som jeg erfarte blant «utallige» Milorg-folk jeg kom i kontakt med som Linge-kar fra april 1943. Jeg måtte bent frem, etter evne, ta regjeringen i forsvar mang en gang. Men regjeringen satt på pengene – og makten. Vi frivillige måtte innordne oss. I 1940 var jeg ikke i tvil om at kampen mot okkuperanten måtte fortsettes, men ikke for London-regjeringens skyld. Av slike, og andre, grunner må jeg beklage Heggens anmeldelse av en bok jeg håper kunne føre til debatt – om den ellers har sine svakheter.

Eggens «Generalen»

Hegges anmeldelse

Av lektor Svein Blindheim, Bærum

«Vi har . . . med et . . . grundig mislykket . . . romanprosjekt som ender i grøfta å gjøre», er Per Egil Heggens bas-tante karakteristikkk i Aftenposten 07.10. av Eystein Eggens bok «Generalen». «Eggen har villet skrive en fac-

AP
19/10-96